

Megjelenik mindennap a délutáni órákban.

Előfizetési díj:
Egész évre 12 ft, félévre 6 frt, évnegyedre 3 ft o. é.

Helyben előfizethető Demjén L. és Keresztész Pál urak kereskedésében, hol egyes számok is kaphatók.

Szerkesztői szállás: belső-tordautca 122. sz.
Kiadó-hivatal: A tanácsház mellett, az emelet hátsó részében.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Hirdetési díj: öt hasábos garmond sorért 6 kr s egyszeri beiktatás után 30 kr. belyegdíj.
Hirdetések felvételnek: Helyben: akadémia-ban, Demjén László könyv- és Keresztész Pál papírkereskedésében. Pesten: Zeisler M. (királyutca 60. sz.), Bécsben: Haasenstein és Vogler (Neuer-Markt 11. sz.) Oppel Alajos (Wollzeile 22. sz.) Rudolf Mosse off. Zeitungs-Agent (Stadt, Seilerstätte 2.) Süddeutsche Annoncen Expedition Stuttgart.
Nyilvántartási díjak: sora után 20 kr. előleg be- küldése mellett a szerkesztőséghez címzendők.
Előzetesek s hirdetési díjak a vidékekről a szerkesztőséghez küldendők be.

Leczkét kaptak!

→ A hívek közt a leghívebbek nevet adták volt maguknak az ó-szások még akkor is, a midőn az ország alkotmányának teréről letérve az absolutismus legtelevérebb germaistoraival vetekedtek a hazai törvények mellőzésében, az egységes Gesamt-Oesterreich fölépítésében; ezek a leghívebbek most nagyon zokon vették a m.-vásárhelyi kir. tábla elnökének azon fellépését, hogy a királyföldi törvényszékeket is behatóan figyelmeztette arra, miszerint nálunk Magyarországon a jogszolgáltatás nyelve a magyar. Ez ellen a mi ó-szásoknak a pesti parlamentben emelnek szót s egyes ss-kban keresik a villámháritót, hogy a magyar nyelvet kedvelt „leg hívebbek” közeléből eltávolíthassák.

Mit fog Bittó miniszter felelni az ó-szász Kapp-nak, ezt mi előre nem tudhatjuk, mindenesetre szeméi elébe fogja tartani a törvény nagy könyvét; hanem addig is megkapták a leczkét a m.-szabeni „Teleg. Rom.”-tól: ez a lap szemökbe mondja ó-szász uraiméknak, hogy keresik a más szemében a szálkát s a magukéban nem látják a gerendát.

A román lap csodálkodik azon, hogy az ó-szások a törvénykező hivatalos nyelvnek alkalmazása miatt lármát csapnak, hisz ott voltak a királyföldi országos képviselők is a parlamentben, midőn az megszavaztatott. Azt mondják, hogy ez a „Sachsenland” lakóinak érdekeit sérti?

Ne feledjék — ugymond — hogy itt nincs „Saxonia” s a lakosok többsége nem német, hogy ezek mindnyájan tudnak románul, míg csak kevesen beszélnek a német nyelvet. A szások nem ügyeltek a királyföldi többi lakosok érdekeire, midőn a törvénykezésnél kizárólag a német nyelvet hozták be, pedig nem rendelkeztek az állami hatalommal. Ne siránkozzanak tehát most.

Ez a leccke ép jókor jön, talán az ó-szász urak kissé gondolkodni kezdenek azon, hogy az igazságszolgáltatás országos hivatalos nyelve még sem lehet kétféle; hogy van némi igaztalanság abban, ha a brassói vagy n.-szabeni kir. törvényszékeknél kizárólag németül dolgoznak a referens urak; bár tudják, hogy az államjogszolgáltatás hivatalos nyelve a magyar, a lakosok nagy többsége pedig nem német — — —

A fontolgatás meg nem ért. Nem lehet e részben is külön állást elfoglalni, kivált ha az egyfelől az állam jogait csorbitaná, a pontos és gyors igazságszolgáltatást gátolná, s a Királyföld lakosainak érdekeit sem mozditaná elő.

Az országházból.

Pest, mart 17.

r. A képviselőház üléseit ez idét ép az interpellatíók teszik némileg érdekessé, más különben három sorral referálnának egy-egy ülésről.

A tegnapi ülésben Jámor Pál interpellatíójából értesülünk azon gyönyörűséges állapotról, hogy Bács-megyében 40 éves nagykorú árvák sem tudják kikapni örökségüket az árvatárból. Most derül ki, hogy a Bach-részes az árvavagyon kezelését az adóhivatalokhoz kapcsolván, innen 20—100.000 frtonként kölcsönözletett ki az árvák vagyona olyan embereknek, kik ma a kamatot sem képesek lefizetni. E példa arra inthet, hogy felelős kormányunknak vagy magának a parlamentnek vasszigorral vizsgáló bizottságot kellene kiküldeni, mely országsszerte megvizsgálná az árvák vagyonának mibenlétét, de meg községek és városaink vagyonának állását is, erről azután jelentés tételnek a jövő országgyűlési szak alatt. A bűnösöket felelet alá kellene vonni legyenek azok bár kik nehogy add jussunk, hogy ma holnap az illető kezelők vagy elhaljanak, vagy a vesztett fejszéknek még a nyelét se legyenek képesek megtéríteni.

Házmán F. Buda város kérvényét nyújtja be az iránt, találjon a ház a polgári kötelesség és hazafiság beküldésére szellemétől áthatva, módot arra, hogyha a jelen ülésszak alatt más tjavaslatot nem is tárgyalhatnának, legalább a fővárosok rendezését illető törvény erejére emelhetessék.

Kapp Gusztáv azt panaszkolta el interpellatíójában, hogy a m.-vásárhelyi k. tábla elnöke megvizsgálván a kir.-földi törvényszékeket is, az 1868. XLIV. tvk. 7, 8, 9. és 11. §§. és az 1869. IV. tvk. 6. §. d. pontja ellenére elrendelte, hogy a magyar nyelv általános és kizárólagosan használtassék. A törvény tiszteltbentartását sürgeti. Erre bizonynal megadja az igazságügyről mielőbb feleletet a magyar törvényeket annyira tiszteltben tartatni óhajtó ó-szász színezetű képviselőnek, kinek talán ép az faj, hogy a kir. tábla elnöke a törvény tiszteltetésében őt megelőzte, s hogy ma már a Királyföldön is tudomást kell venni a magyar parlament és nem a nagy-szebeni egyetemen készült törvényekről, sőt azokhoz alkalmazkodni is kell. Hja uraim! magyar államban vagyunk, — a törvényszékeknek, mint ilyeneknek hivatalos nyelvök nem lehet sokféle, különben a justitia nagyon is elválna a chaosban.

Ivánka Imre indítványozza: a délutáni 10—2 óráig folyó ülésekben tárgyalassanak a választási tjavaslat módosítása s az országgyűlés tartamának 3 évről 5-re kiterjesztéséről szóló tjavaslatok;

délután pedig 5—8 óráig a főváros rendezéséről, a telepítvényesekről, az árviz által károsult vidékek felsegélléséről, a Ludoviceumról, a vasutakról szóló stb. stb. tjavaslatok tárgyalassanak.

Irányi D. a választásoknál előforduló megvesztegetések megbüntetéséről szóló tjavaslatot teszi a ház asztalára.

Szilágyi D. bemutatja a központi bizottság jelentését a képviselői állás más hivatallal összeférhetlenségéről szóló törvényjavaslatról.

A kérvények tárgyalásának kezdetén Csanády egész rakás-kérvény felolvasását kívánja; ebben támogatja őt Várady G. A jegyző erre egyet felolvas, de Lónyay M. felszólal és bebizonyítja, hogy kérvények felolvasása nem helyes, csak okmányokat szokott a ház eddig körében felolvasatni, s ezeket is akkor, midőn verificalván, tulajdonkép bíraskodott is, tehát az ügy részleteit is meg kelle ismernie.

Az esti ülésben e felett még többen vitáztak, míglen a ház abban állapodott meg, hogy az ily kérvények megtekintés végett a ház irodájában letéssenek. Ugyanezen tárgyleleti szavazás alkalmával és pedig elutasítólag döntött a ház — 147-ell 82 ellen — Györffy azon indítványa felett, hogy a beérkezett kérvények alapján mondja ki a ház azt, miszerint a képviselők 5 évre választását illető tjavaslatot a jelen ülésszak alatt tárgyalni nem fogja.

Továbbá hosszas beszélgetés folyt a felett, jelen tartoznak-e lenni mindazok az ülésben, a kik névszerinti szavazást kérnek; határozat, hogy legalább 20-an jelen kell, hogy legyenek.

Maximovitsnak a mileticsiadók felett folyó vizsgálatot illető interpellatíójára a belügyér azt válaszolja, hogy a főispán hatáskörét nem lépte át, hogy a szerbek közül 3 nevezetlén ki főispánnak, még az ugynevezett nemzetiségi igényeknek is elég tétetett. Irányi ugyan ezáltal is Miletics kebelbarátja oldalára állt, de az őz Tancsics, a baloldal élénk helyeslése közt jelenté ki azt, hogy tökéletesen meg van elégedve a miniszter feleletével, hangsúlyozván azt, hogy Magyarországon csak egy politikai nemzet van és ez a magyar.

Szólottak még Latinovits, jelezvén Mileticsék hazafiságát, kik ép most hívják fel a szerbeket a „Zastavá”-ban: szakadjanak el Magyarországtól, csatlakozzanak az osztrák tartományokhoz — Tisza K., Boncs, Majoros, Lázár Ádám stb. Ezekkel szemben Tóth belügyér kifejti, mennyire szükséges, hogy a miniszteriumnak adminisztratív ügyekben a legfőbb intézkedés joga fenntartassék; ha a miniszter nem intézkedik helyesen, bár ki interpellálhatja, s a többség határozhat: helyesli-e eljárását vagy sem; ezért nem tartja észszerűnek a vizsgálati iratoknak a ház elé terjesztését.

Szólottak ismétlően Tisza K., Lázár Á. és végül Kállay Ödön; ezzel a gyűlés feloszlott.

A Deákpárt értekezlete

(Pesten, mart. 14-én).

A Deákpárt értekezlete a Hungáriában tartatott meg. A vidéki Deákkörök képviselői nagy számmal jelentek meg, a tágas terem egészen megtelt.

Az ülést az elnök, Szapáry Antal gr. körülbelől a következő beszéddel nyitotta meg:

„Tisztelt országos értekezlet! A képviselőház mandatumra rövid idő múlva lejár, azért bátor voltam önöket, uraim, ide Pestre látarszani, hogy mind itt nyilvános ülésszékben, mind magánkörökben tanácskozzunk a legközelebbi teendőik felett.

A mulat tekintve, nem akarom önöket unatni azon törvények elősorolásával, melyeket a tvhozás alkotott, s melyekben pártunk nézetei is letükröződnek. Kötelességem azonban, hogy sajnálatomat fejezzem ki a felett, hogy sok igen fontos s üdvös tjavaslat, minők: a két főváros rendezése, a regalék megszüntetése, több vasut ügye stb. e gyűlésszak alatt már nehezen fog tárgyalatni. A balpárt azon üdvös, s részben kész tjavaslatok tárgyalását hátráltatja s akadályozza, s midőn e tényt constatáljuk, ország-világ előtt kijelenthetjük, hogy ezért a felelősség a baloldalt sújtja. (Élénk helyeslés.)

Mi a jövőt illeti, szükségtelennek tartom új program kiadását. Pártunknak neve is már program, s e mellett röviden csak azt jelenthetjük ki, hogy a törvény alapján állunk. (Zajos éljenzés.)

Fenntartani és megszilárdítani a közjogi alapot; mindenben, a hol szellemi és anyagi jólétünk előmozdíthatjuk, a korszellemmel haladni, a különféle nemzetiségekkel szemben testvériesen s igazságosan eljárni: a személy- és vagyonbiztonságot megővni: ime, ezek vezéreszméink, ezek szolgálnak eljárásunk zsinormértékül. (Zajos helyeslés.)

Nem is értem és nem is fogadhatom el a külömbiséget, mely közöttünk s az ujonnan alakulandó reform-párt vagy független párt között léteznék. (Élénk helyeslés.) A névre nézve különbözhethetünk, a lényegre nézve alig. (Zajos helyeslés.)

A „reform” alatt én mást nem képzelhetek, mint a haladást, a mi fölünk pedig ugyanaz. (Tetszés.) Több függetlenséget pedig alkotmányos parlamentaris párt

nem követelhet, mint a mennyit pártunk saját magának a kormányval szemben fenntartott.

A kormány ugyanis törvényjavaslatait a pártconferentiában szokta előterjesztetni, s a párttól függ azután, vajjon elfogadja-e ama javaslatokat, vagy nem. Épen ez által bizonyíttatik, hogy a ministerium a párttól függ, nem pedig viszont a párt a ministeriumtól, s a parlamentarismus természeténél fogva, alkotmányos, parlamenti párt, melynek kifolyása a kormány, ezzel szemben nagyobb függetlenségre nem tarthat számot. (Helyeslés.) Nagyobb függetlenség különösen a mi viszonyaink között lehetlenné tenné a kormányt.

Pártunknak sikerült megoldani a legbonyolultabb közállami kérdéseket, sikerült visszaadni az országnak az azt megillető állást, sikerült az ország tekintélyét és befolyását megővteni. S a mint mindez sikerült, ugy meg vagyok győződve — bátran hivatkozhatunk a nemzet közvéleményére most is; az eredmény mellettünk szól s az eredménynek meggyőző hatása van. (Helyeslés.)

A nemzet életével nem szabad játszani.

A legközelebbi választások eredményétől függ az az irány, mely szerint hazánk ügyei a közel jövőben fejlődni fognak, miért is, áthatva a perc fontosságától, hazafiai bizalommal felkérem a vidéki megyei és városi Deák-köröket az erélyes együttműködésre. Erősen meg vagyok győződve, hogy összetartás és egyetértés segélyével ismét elérjük az biztosítjuk a többséget. Szívesen üdvözljük a Deák-körök egybegyűlt képviselőit! (Éljenzés.)

Az elnök e szavai általános helyesléssel fogadtatván, indítványoztatott, hogy a gyűlés Deák Ferencznél, „az egyetlen, igazi nagy magyaránál” — mint az elnök általános helyeslés között megjegyzé — küldöttségileg fejezze ki tiszteletét. Az indítvány egyhangulag elfogadtatván, az elnök nevezte ki a küldöttség tagjait, kik holnap reggel 10 órakor gr. Mikes János lakásán találkoznak, s onnan Rajner Pál vezérlete alatt meennek Deák Ferenczhez. (Megtörtént.)

Ezek után felszólt:

Pulszky Ferencz: Válságos napokat élünk, szükséges előre és hátra tekinteni. Ha hátra tekintünk, nincs miért pirulnunk. (Helyeslés.) Azon férfiakkal, kik a zászlót vitték és híven fenntartották, mi, kik velük haladtunk, elmondhatjuk, hogy megtettük kötelességünket a haza irányában. Ha visszatérintünk arra, mi volt Magyarország a kiegyezés előtt és mi most, senki sines, ki ne látna be, hogy haladtunk. Az ellenzék egy kis poesissal véli kormányzandónak a hazát; mi prózával, munkával akarunk előre haladni. (Helyeslés.) Mi nem vagyunk barátai a tüntetéseknek, mi megelégszünk azzal, ha kötelességünket megtettük, és ez politikája Deák Ferencznek is, ki a hatóság jeleneteket kerüli s nem helyez súlyt a gyújtó hatású beszédekre, pedig éljeneket, tapsokat aratni nagy szavakkal nem oly nehéz, azt mi is tudjuk, ha akarunk tenni.

Tekintsünk körül, mi történt öt év óta, mióta a kiegyezés megtörtént? Elmondhatjuk, hogy azon az uton vagyunk, mely célunk felé vezet. Mi kis nemzet vagyunk ellenséges elemek közé dobva, s csak a legnagyobb ildomossággal győzhethetünk, ugy ha meg tudunk aludni az exigentiákkal, s mindig felhasználjuk a kínálkozó pillanatot.

Az ország területi épsége érdekében oly nagy lépés történt, melyről még 1848-ban is alig mertünk volna álmodni: a horvát határvidék polgárosítása, melyre megtették már az előlépések, s részben már valósítottak is. A kormány büszke lehet arra, hogy e bonyolult kényes ügyet oly szépen keresztül tudta vinni, a nélkül, hogy megrázkódtatás történt volna. Nézzük az ország fővárosát, kik 5 évvel előbb látták, egy új várost találnak itt, a Duna szabályoztatik, a város szépül, vajjon történne-e ez jólét nélkül? És a mi áll a fővárosban, a haladás más színben, de szintugy jelentkezik a vidéken is. Az ipar, kereskedelem emelkedett, a munkás nép napszáma jelentékeny mérvben felszökött, s ez a szegény-osztály jólétén lendít.

Mig 5 évvel ezelőtt nagy futkosással drága áron, drága biztosítékkal építhettünk vasutakat, ma külföldről csak úgy özönlik a vállalkozó, s garancia nélkül épít vasutakat. Idegen pénzintézetek hozzák ide tőkeiket. Ez pedig bizonynyal nem történik, ha hitelünk meg nem szilárdult volna.

A kormány mindent megtett arra, hogy belül jólét keltsen s a nemzet belépjen a polgárosult népek sorába, s az európai hatalmasságok Magyarország állami létét elismerjék, hogy köztük helyet foglaljon.

De a mit 5 év alatt építettünk, azt egy pár nap vigyázatlan lépései megsemmisíthetik. Azok, kik lassu haladással megelégedni nem tudnak, kockáztathatják mindezt. Minő látvány az, midőn azon törvényt, mely inyükre nincs, mint ők maguk mondják, agyonbeszélük. Igen, de agyonbeszélük vele Magyarország hitelét, agyonbeszélük Magyarország függetlenségét és szabadságát. (Élénk helyeslés.)

Ha mt azt akarjuk, hogy hazánkban a parlamentarismust megőrizzük, nekünk tömörülnünk kell, a ministerium körül kell csoportosulnunk, a régi zászló körül

kell csoportosulnunk, és a nélkül, hogy transigálnánk. (Helyeslés.)

Ime, így érezünk mi itt a fővárosban, így érezünk a Deák-párt körében. Szóljanak vidéki társaink, nyilatkozzanak, minő hangulat uralkodik e tekintetben vidéken, minő a közvélemény ott; szükség tudnunk ezt és szükség megtudniok az ország más vidékein lakóknak. Szükség azt tudni a kormányban, hogy tudja, kire támaszkodhatik, mert bár nehéz időket élünk, de nem mondunk le jogainkról, melyekkel pártunk, melyekkel a többség bír. (Hosszas éljenzés.)

Ezután Vay Bertalan emelt szót, mint ki a pár nap óta megalakult debreczeni Deák-párt küldöttje. (Éljenzés.) A nagy közönség azt hitte, hogy Debreczen közvéleménye általában az ellenzékhez hajlik. Ez nem így van. A párt csak rövid idő óta működik, és máris fényes eredmény szorozza működését; csak magunk körében működünk, és pár nap óta már 300-nál több tag irta alá a párt programját. (Éljenzés.) És az aláírók mindnyája az értelmiséghez tartozik.

Zomborcsevics, szabadkai küldött kijelenti, hogy a szabadkai Deák-párt a legteljesb solidaritásban áll a deákpárti orsz. képviselőkkel. A baloldal eljárása az oka, hogy az ingerültség ellene naponként növekszik. A Deák-párt ép oly határozottan áll vele szemben, mint öt évvel ezelőtt. Juhász, kecskeméti küldött hasonlóképen szól. A Deák-körök között teljes solidaritás áll fenn. Magyar János szegedi küldött szintgy nyilatkozik.

B. Liphay Béla, mint a temes- és torontálmegyei Deákkörök képviselője, egy gyönyörű beszédben szól a Deákpárt eljárása mellett. Ő oly vidékek képviselője — ugymond — melyek a vízáradások által sokat szenvedtek, melyek nagyon károsodának, ha javukat célzó határozatokat a képv.-ház nem hozhatna. Ne higgyék azonban — így szól — mintha e vidékeket anyagi érdekeik szempontja megingathatná. Ők készek inkább kitarítani, semhogy transzaktók által a parlamentarismus és alkotmány érdekeit megingattatnának. Kitarítás, az eddigi modor rendületlen folytatására hívja fel a deákpárti képviselőket, s ezért megszavazza nekik vidéke halálját. Végül egy francia államférfiú mondatát idézi, mely szerint azon nép, melyet folyton forradalmi viszketeg bánt, s azt nem tudja elnyomni: az elveszteti!

E nyilatkozatok, melyekhez még sok más a magánbszélgetésben hangzott megjegyzés csatlakozott, melyekkel a jelenvolt deákpártiak mind a leghatározottabban elítélték a baloldal magatartását s képviselőinket kitarásra hívták fel, nagy meglepéssel vétettek tudomásul.

Közben tárgyalatott a szervezés kérdése.

Szapáry elnök: A gyűléstől bizonyos utasításokat kér a központi bizottmány számára. Föelvül azt hangoztatja, hogy a központ a vidéki bizottmányok autonóm működését ne gátolja (helyeslés), s hogy csak ott lépjen fel, a hol kívánják. Indítványozza egyszersmind egy kisebb igazgatósági választmány megalakítását.

Majthényi László b.: A mi működésünk nem a tanácskozás, hanem a cselekvés; a fő pedig az, hogy előkészítsük a tért a jövőendő képviselőválasztásokra. Indítványozza, hogy két alválasztmány alakítsassék, s ajánlja, hogy Bánffy, Beliczai, Erdődy, Pulszky, Rajner s Perczel Béla urakból álló küldöttség bizassék meg azzal, hogy még ez ülés alatt amaz két alválasztmány tagjait javaslatba hozza.

Kovács László: Bizonyos utasításokat még is kér megállapítani. Így, hogy a választmány közbe lépjen, ha egy kerületben két deák-párti jelöltől van szó, s hogy a vidéki körök jelentést adjanak, vajjon azon vidéken mely jelöltnek volna a sikere legtöbb kilátása.

A kérdéshez szólnak még: b. Majthényi László s Barta György; mire az elnök jelenté, hogy a központi bizottmány ugy is összekötöttesben van a Deák-körökkel, igyekszik a Deák-körök alakítását előmozdítani, de a jelöltek felállításába nem fog avatkozni, ezt a vidéki Deák-körökre bizza, s csak ott lép közbe, a hol erre felkérlik.

Ez általános helyesléssel tudomásul vétetett.

Közben a candidáló bizottmány befejezte működését és ajánlata alapján a két alválasztmányba a következők választattak meg:

Igazgatósági alválasztmány: Elnök: Szapáry Antal gr. Alelnök: Rajner Pál. Tagok: Baresay Kálmán, Barta György, Bümes Frigyes, Gerliczy Bódog, b., Bujanovics Sándor, Festetics György gr., Házmán Ferencz, Huszár István, Inkei Zsigmond, Károlyi György gr., Kovács László, Majthényi László b., Pulszky Ferencz, Sina Simon b., Széll Kálmán, Teleky Sándor gr., Tomcsányi József, Wahrmann Mór, Zsedényi Ede, Zichi János gr.

Levelezési, sajtó és statisztikai alválasztmány: Falk Miksa, Kaas Ivor br. Kautz Gyula, Kecskeméthy Aurél, Kemény Gábor b., Királyi Pál, Németh Lajos, Pompéry János, Rothfeld Soma, Trefort Ágoston, Toldy István, Zichi Antal, Urhási György, Urváry Lajos.

A központi bizottságba még számos új tag választott meg utólagosan.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, március 19. 1872.

— A Kolozsvárt felállítandó torna-vívó-intézet létesítése attól függ, hogy városunk lelkes polgárai minél nagyobb számmal irjanak alá részvényeket. 400 drb 100 ftes részvény bocsátatik ki, az alábbiak egyelőre 80 ft tartoznak befizetni 10—10 ft havi részletekben, s ennek 5—6%-át huzzák. Itt tehát a vagyonosabb polgárokra nézve nincs áldozatról szó, csak arról, hogy pár száz forintot tőkéjükből e nemes célú istápolására kamatoztassanak.

Ugy hisszük, elég e város nemes keblű polgárait az intézet céljára figyelmeztetni, hogy tömegesen siessenek aláírásra. Nálunk is van ily aláírási ív letéve s tisztelettel kérjük elvbarátainkat méltóztatni a végből szerkesztőséginket felkeresni. Végül megjegyezzük, hogy az aláírási ívet mai e hó végével be kell küldeni. A szerkesztőség.

— A színházi zene- és énekkar mint haljuk nagy sereggel tisztele meg, b. Huszár Sándor intendans ő méltóságát névünnepe elő estéjén.

— Kolozsvár halas tavai csakugyan megszáporodtak. Hajdan a falakon kívül voltak ilyen haltenyésztő helyek berendezve s gondosan fentartva, mint ezt e város régi térképein láthatni; most azonban az idővel mi is haladunk; járdáink közepére lettek ezek beállítva, még pedig korlát nélkül; már ha valaki belebukik csuka lesz-e belőle, ezt csak Samu mondhatná meg, ha t. i. élne.

— A járdákról szólva, legyen szabad tudakozódni: mikor kezdetik meg a gránitkockák új járda lerakása? Vagy talán arra várunk, míg néhányan fényes nappal kitörik a lábokat pompás járdáinkon? Bizony ezzel még nem esnénk vissza a régi jó hírbe.

— Utcáink tisztálansága ellen sem lehet senkinek panasza. Ugy látszik, hogy nálunk sokat várnak a tavaszi nap melegétől, a szelek jóakarától. Mindez nagyon szép; hanem talán mégis kár mindent az áldott természetre bízni: gyorsabban végezhé ő is a magáét, ha az emberi kezek is segítenék a munkában.

— Halafeliratot köröztetnek tagjaik közt a nemes csizmadia-céh és a susterék testülete. Ebben köszönetet mondanak tanácsunknak a járdák status quójának lelkiismeretes fenntartásáért, a bérlőnek pedig az utcák szorgalmas takarításáért. Egy tudós mathematicus, ki az egyetemhez készül tanárnak, kiszámította, hogy a lábtüpművészek ezek által netto 200%-ot nyernek.

— Adatok a baloldaliak a külföldi közvéleményről. A baloldal botrányos eljárását a „Weser

Zeitung“, „Schandwirtschafnak“, a „Schlesische Zeitung“, „szinpad üzemeknek nevezi; a „Constitutionel“ így ír e tárgyról: „Nálunk ily jelenetek a végkezdések volnának előjelei, hanem Magyarországon ez csak azt mutatja, hogy a parlamentarizmus erkölcsök oly kezdetleges állapotban vannak, mint a magyar nemzet egész zöme.“ A „Norddeutsche Allgemeine Zeitung“ a szélsőből „durvaságról“ és „műveltségéről“ emlékezik meg. A „Kölnische Zeitung“ban ezeket olvassuk: „mélán fordul egész Európának haragja azon sivat üzemek ellen, melyek most a szabadság nevében a magyar országgyűlésen végbemennek.

— A marosújvári álló hid már készen van a közlekedés rajta megindulni, még csak a vasúti vonatok számára sinezett közön van némi igazítandó. A hid szép és tömör mű. Ez álló hid megnyitja nagy áldás a Maros vidékére, a minthogy ennek hiányát régóta érezték e völgy lakói s tömegtelen kárt okozott a közlekedés olykor hetekre meegszakadása a forgalomnak és kereskedelemnek.

— Virágvasárnap délelőtt 10 órakor a városház nagyertermében közgyűlés lesz a sétatéri együletnek. A választmány egy körforgójáték (Ringenspiel) felállítását fogja indítványozni.

— Dr. Máthé kitérő jószág fogporát Csapó Sándor kereskedésében kaphatni.

— A külföldi közvélemény ellenzékünk küzdelmeiről. A „Nord deutsche Allg. Ztg.“ március 14-ki számában így nyilatkozik: „miután a Deák-párt az országgyűlés feloszlásának gondolatát határozottan visszautasítja, a ház ezen oldalának még mindig azon nézetből kell kiindulnia, hogy a baloldal végre kifárad vagy a parlamentarizmus elv iránti respectusból felhagy ezen eljárással — mely következetesen alkalmazva, a parlamentarizmust egyáltalán lehetetlenné teszi.“ — A német nemzeti szabadelvű párt főközlönye, a berlini „National Ztg.“ a baloldal idő-pazarló üres szónoklatáról így szól: „ez a parlamentarizmus alásó eljárás néhány napnál tovább nem tarthat.“ A „Vaterland“ Thun Leo és Clam-Martinov lapja „heroizmust“ lát az ellenzék ily magatartásában.

— Érdekes részvénylap. György Aladár a „Hon“-ban Mazziniról közöl visszaemlékezéseket, s többi közt felemlíti, hogy Londonban 1850 elején a magyar és olasz emigráció tagjai közt szövetség kötöttet, melynek célja 1852-ben általános európai forradalom lett volna. György Aladárnak birtokában van gy. tagsági jegy a „forradalmi párt“ egyesületéből, s ezt következőleg írja le, A lap igen csinos műemlék. Róma közvellen szomszédságában a pápai s eszásári koronák romjain halad a harci

ló, az ágyú s mellette a sir megetté, melyben Bathányi, Blum s másonyusznak, a szabadság zászlója „Dio e popolo“ felirattal. Oldalt Olaszország s Magyarország zászlaja, s fenn az 1848-ki forradalom gyászos csatáinak emléke. Az angol felirat értelme következő: „Részvény az európai szabadság kivívására. Egy silling: Az összegyűjtött alap Mazzini és Kossuth (sajátkezű aláírások) kezei közt tétetik le“.

Apróságok.

— F.... genialis mérnök nagy korhely volt. soha se bírt pénzzel 5-én tul; ilyenkor elment és szemmel akart jól lakni: bámulta a szép gyümölcsöt, kenyeret, pecsenyét, s egy-egy jót nyelve a levegőből, tovább állt bámészkodni. Egyszer megáll valami szép almák előtt, s így szólítja meg a kofát: ugyan adjon nekem kettőt költeni a szépből, ha jól ízlik, veszek egyet belőlük.

— Lélekvándorlás. Az indusok állhatatosan hiszik, hogy az emberi lélek különböző állapotokba költözik. Egy francia vadászaton volt Kelet-India őserdőiben, s egy szép solymot pillantván meg, azt le is lőtte. Alig dördült el a lövés, már egy indus rohanja meg e szavakkal: meghalsz, nagyanyámat ölted meg. A francia veszályban forgott, de feltalálta magát. Igaz, ugymond, de jogom volt arra, mert ez a solym egy papagályt szagolt szét, mely az én apám volt. A feldühöd indus meghunyászkodva sompolygott el.

Színház. Vasárnap, márc. 17. szinigazgatónk Fehérvári Antal utolsó előtti fölleléte „Viola“. A nagy számmal összegyűlt közönség zajos tapsal fogadta a kedvelt igazgatót, ki huzamos éveken át sok élvezetet szerzett számára, s ezuttal Peti cigányt találóan személyesít. Hétfőn, márc. 18-án „Párisi élet“, szokott sikerrel, közepes közönség előtt.

Felhívás pályázatra.

A kir. m. Természettudományi Társulat a jelen 1872-ik évben kétezer (2000) forintnyi összeget oly tudományos munkálatok előmozdítására kíván fordítani, melyek az ország physikai vagy meteorologiai (így például melegségi, légnyomási, légáramlási, csapadéki, párolgási, villanyossági, delezességi, phaenologiai, s több efféle) viszonyainak kutatását vagy ismeretelését czélozzák.

Mindenkinek egyenlő alkalmat akarván nyújtani, hogy a fentebb említett szakmához tartozó munkálatát versenyre kelhessen, a Természettudományi Társulat választmánya ezennel pályázatot hirdet oly munkálatok vagy tervezetek díjazására, melyek Magyarország physikai vagy meteorologiai viszonyainak kutatására vagy megis-

mertetésére vonatkoznak. E szerint a beküldendő tervezetek vonatkozhatnak az ország valamely részében teendő új kutatásokra és utazásokra, vagy a kiemelt czélt előmozdító szakmunkák írására.

A pályázók kötelesek magukat megnevezni és egyszersmind kijelenteni, vajjon munkálatukkal az egész 2000 frtnyi összegre, vagy annak mily nagy részére tartozának igényt.

A beérkezendő tervezetek megbírálására a választmány szakfőnökből álló 7 tagu bizottmányt küldött ki, mely a tervezetek czélszerűsége felett ítél, s a választmány beleegyezésével megbiz a pályázók közül egyet, vagy ha a körülmények engedik, többeket terveik kivételével, kiknek egyszersmind a kívánt összeget díj gyanánt odaítéli.

A díj rendszerint a munkálat befejeztével, mégis ha annak kivitele pénzkiadással járna, részben már a megbízatás alkalmával is kiadhatatik.

A tervezetek f. évi május hó 31-ig a természettudományi társulat titkári hivatalához (Pest, Aldunator 1. sz.) küldendők.

Kelt Pestén, március 12-én.

A választmány rendeletéből közli:

Szily Kálmán,
első titkár.

Pályázati figyelmeztetés.

A kir. m. Természettudományi Társulat az 1871. január 4-én tartott közgyűlésén a következő növénytani pályakérdést tűzte ki:

„Adassanak elő kultivált növényeink betegségei, különös tekintettel azokra, melyek elődi növények által idéztetnek elő.“

Jutalom a Bugát-féle alapítványból 300 forint. Beküldési határidő 1872. október 31-ike.

A pályázat feltételei a következők:

1. E kérdésre csupán a társulat tagjai pályázhatnak.
2. A jutalmazott pályamű, ha kisebb, a társulat közlönyében is megjelenhetik, s ez esetben a pályadíjon kívül még a szokásos tiszteletdíjban is részesülend; ha pedig nagyobb, a pályázó tulajdona marad, s mint a k. m. természettudományi társulat által korszorozott pályamunkát külön maga is kiadhatja.

Az idegen kézzel írt, jelmonddal ellátott pályamű, a szerző nevét rejtő, ugyanazon jelmonddal ellátott, lepecsételt levél kíséretében legkésőbb 1872. október 31-ikéig a társulat titkári hivatalhoz (Pest, Aldunator 1. sz.) küldendő.

Felelős szerkesztő: Sándor János.

Birtok-eladás

Kolozsvárt.

1.) Néhai Lőrinczi Mihály ur hagyatékához tartozó ház és telek.
2.) Kilencz darab szántóföld.
3.) Egy darab legelő.
4.) Egy darab káposzta föld.
5.) Békásban egy gyümölcsös.
Örök áron eladó, vagy el nem adhatás esetében bérbe kiadó.
Ertekezhetni azok iránt, Magyar Mihály és Fekete Pál biztosokkal.

Dr. Pattison
CSÜZVATTÁJA,
legbiztosabb szer mindennemű csúsz és köszvény ellen, u. m.: arcz-, mell-, torok- és fogtájás, fej-, kéz- és térdköszvény, tagszagatás, hát- és ágyéktájás sat.
70 kros és 40 kros csomagokban kapható Engel J. gyógyszer-tárában Kolozsvárt.

A Gámán J. örökösök
KÖNYVTÁR-ÉRTÉKESÍTŐ
(KOLOSZVÁRT)
Ezen könyv mindenteljes könyvtári munkát pontos és gyors eladásra alkalmas. A nyomda a megfelelő száma gyors és közeli szállítást vállal. (346) 19.*

Minden cikket, a melyek különböző hirdelőkben vannak, bármely szakmához tartozzanak, megkeriti Glattau N. bazárja 10%-kal olcsóbban, mint a hogy azokat az illető cégek hirdetik. — Teljes árjegyzéknek több mint 15,000 cikkről ingyen és bérmentesen küldetnek meg. Következő mesés olcsó árak mellett árul és küld meg a vidékre

GLATTAU N. ELSŐ PÁRISI BAZÁRJA

Austria számára Bécsben. Stadt, verlängerte Kärntnerstrasse Nro. 51, a Todesco palotában.

Ajándékok férfiak, hölgyek és gyermekek számára:

Bécsi bőrárak,

a világ legjobb gyártmányal gyanánt ismertek:

Női kezű táskák, aczelbronzcsal 1 drb. 65, 75, 90 kr.; 1 ft. egész nagy 1.20, 1.50; legfinomabb chagrin-bőrből, aranyozott zárral és csatl. darabja 1.80, 2, 2.50; nagy 3, 3.40; egész nagy 3.80, 4, előlatszenyval 1 ftal több.

Gyakorlati pénztárcák, férfiak, hölgyek és gyermekek számára, aranyozott zárral vagy gumai szorítóval, darabja 35, 50, 55 kr.; finom 1, 1.30, 1.70; egész finom 2, 2.50, 3, 3.50.

Gyakorlati szivartárcák, 1 drb. 40, 60, 80 kr.; finom 1, 1.20, 1.50, legfinomabb 2, 2.50, 3, 3.50, 4, 4.50.

Levél- és pénztáskák, gyakorlati beosztással, 60, 80 kr. finom 1, 1.20, 1.50 kr., legfinomabb 2, 2.40, 2.80, 3.20, 4 ft.

Jegyzetkönyvek 40, 45, 50, 60, 70, 80 kr.; finomaboktőrtés 40, 50, 60, 80 kr.; 1 ft. Utazó táskák, legérsebb bőrből zárral, 1 drb. 2.10, 2.40, 2.70, 3.10, 3.70, 4, 4.30, 4.80, az árak a nagyság szerint számítók.

Waterproof-tűbőrdők, gyakorlatilag be rendezve és elosztva, 1 drb. 2.40, 2.80, 3.50, 4 ft. egész nagyok 4.50, 5, 5.50, 6 ft. Uti palaczkok pohárral bőrbőltekben, 1 drb. 1.20, 1.50, 1.80, 2.10, 2.40.

Disz-albumok.

Colossalis választékban és változatosságban. 1 drb. 25 képre 35, 60, 80 kr. 1 ft. finom disztimnyvel 1.20, 1.50, 1.80, 2, 2.50; 1 drb. 50 képre 65, 90 kr. 1.20, 1.50, legfinomabb disztiv. képekkel sat. 1.80, 2, 2.50, 3, 3.50, 4 ft.; 1 drb. 100 képre 3, 3.50, 4, 5—12 ft. 1 drb. 200 képre 4, 4.50, 5, 5.50, 6, 7—18 ft. utóbbiak a legújabb disztidányokban.

Albumok zenével, melyek a felnyitáskor két szép darabot játszanak, igen alkalmasok ajándékokra, s minden szalon díszre szolgálnak: 1 drb. 1/2 octav alabban legegyszerűbb kötéssel 8 ft. 50 kr.; meg finomabb 14 ft. legfinomabb 14, 16 ft.; 1 drb. 1/2 octav alabban hasonló kiállításal 11, 12, 14—18 ft. diszdarabok negyedrept alabban 14, 16, 18, 20, 24 ft.

Írómappák, minden darab beárrható, igen gyakorlati 1 ft. 1.20, 1.50, 2 ft. ugyanazok teljes díszrept ellátva 2.20, 2.50, 3, 3.50, 4, 4.50.

Necessariék legizletesebb kiállításal, minden szükséges varró eszközrel ellátva, darabja 43, 60, 80 kr. 1 ft.; nagybokab 1.50, 1.80, 2 ft. sat.; egész nagyok, finomak 2.50, 3, 3.50, 4, 4.50, 5 ft. diszdarabok ajándékokra 6, 7, 8, 10, 12, 14 ft.

Videki t. lakosok, a kik Bécsből akarnak megajándékozni, mindent megkaphatnak Glattau N. párisi bazárjából. Még a legkisebb megrendelés is szigoruan, pontosan és lelkiismeretesen teljesítettik.

GLATTAU N. első párisi bazárja

Austria számára Bécsben. Stadt, verlängerte Kärntnerstrasse 51, a Wallfischgasse szegletén, a Todesco-palotában.

NB. Elárúsítók különös engedélyt kapnak.

Ny. Gámán János örököséinél Kolozsvárt.